

arallegim

ELS LLIBRES
I LES COSESIGNASI
ARAGAY

Quan Barcelona era glamurosa i havia oblidat el passat

GETTY

Com construïm la memòria? Com ens fabriquem la identitat personal? Al present moltes vegades li costa existir: som sobretot el que hem sigut i el que volem ser, passat i futur. I el que ens acabem creient pot ser més potent que la realitat. ¿O potser és que sense ficció i sense passat el present no té sentit? Això és amb el que es troba el periodista Martín Genovés, el narrador de la novel·la *Els tres cognoms de Lucía van Haart* (Columna), del també periodista Quim Aranda (Barcelona, 1963). La Lucía, una antiga nòvia que s'havia esfumat de la nit al dia, reapareix per demanar al Martín que investigui si un oncle d'ella, Zacarías Gil, exiliat de segona que va acabar treballant d'acomodador al cine Spring de Barcelona, va tenir un afer amb l'actriu de Hollywood Eva Maire Saint al Festival de Sant Sebastià l'any 1959. A partir d'una foto comença la recerca... Ficció o realitat?

El Martín, que a les acaballes del segle XX té 35 anys, s'imagina que potser també podrà recuperar el seu, d'amor. Converteix la reconstrucció del flirt impossible entre el Zacarías i l'Eva en el mirall distorsionat de la seva apassionada relació parisenc amb la Lucía, un fantasma real. "Y aunque no quise el regreso, siempre se vuelve al primer amor...", fa el tango. Sempre tornem al passat rebregat, reinventat, mitificat. El passat, en aquest cas, també és la Barcelona de la joventut del Martín, la dels cines de barri i d'art i

A 'ELS TRES COGNOMS DE LUCÍA VAN HAART', QUIM ARANDA FA DEL PERIODISME (I EL CINE) LITERATURA

assaig, una ciutat grisa de fàbriques atrotinades, poblada de perdedors de la guerra que malviuen i de guanyadors nou-rics. Res a veure amb la Barcelona guapa dels arquitectes des de la qual escriu un Martín sentimentalment desubicat; també temporalment: sense present.

La novel·la pren la forma d'una investigació nostàlgica envoltada de

misteri. Periodisme, cinema i urbanisme (és a dir, corrupció) van de bracet en un relat fet de pedaços de memòria entrelaçats, retalls de diari, records, intuïcions. Martín Genovés viu del passat, dels passats, és un inadaptat en un món, el de la Barcelona glamurosa postolímpica, que ha oblidat d'on venia, una ciutat que és pur presentisme. El presentisme sense context en el qual sovint també cau el periodisme.

Per als que som del gremi, tenen molta gràcia els dards enverinats a la professió: "La secció d'un diari, o fins i tot la redacció sencera, pot arribar a ser molt semblant a un parvulari, però ple de gent amb un ego que no li cap al cos". O: "Assegut a la cadira davant de l'ordinador, una mosca em pot distreure però també em pot ajudar a trobar l'expressió més adient. Els empresaris de premsa no ho veuen així. Ni els directors de diari tampoc. Són executius que amb un ull controlen el pressupost i amb l'altre, que els redactors produeixin prou notícies per justificar el sou". De fet, el llibre està puntejat de picades d'ullet a periodistes i gent de lletres amb memòria, com els desapareguts Huertas Clavería, Joaquim Horta o Navarro Arisa, reivindicadors de les altres Barcelones.

Quim Aranda no oblidat. I ens ho fa saber a través d'una Lucía van Haart que encarna la idea de l'oblit culpable: ha volgut oblidar el Martín, ha girat full als seus orígens. Només li queda un cognom. ♦♦

"Em pregunto si mai vindrà", "Em pregunto si res voldrà"

Si no m'erro, la norma actual estableix que *mai* i *res* tenen sentit negatiu (de *cap vegada* i *cap cosa*) en frases declaratives. En posició postverbal amb l'aparició obligatòria d'un *no* preverbal ("No l'he vist mai", "No m'ha dit res"). En posició preverbal, sense que calgui cap *no* ("Mai m'hauria imaginat que suspendria", "Res del que puguis dir em farà canviar"), tot i que en registres formals es prefereix la doble negació ("Res no...", "Mai no..."). En frases no assertives –com ara les interrogatives o les condici-

onals–, *mai* i *res* sense l'adverbi *no* tenen el sentit positiu *alguna vegada* i *alguna cosa*, però mentre que *mai* pot ser preverbal i postverbal, no sembla que *res* pugui ser sempre preverbal, i no he sigut capaç de veure on ho explicita l'actual normativa.

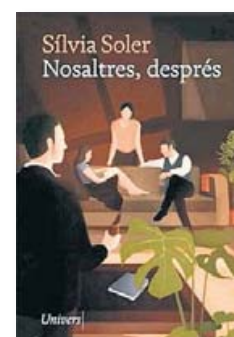
No és sorprenent. Mentre que *mai*, com a adverbi, té més llibertat per aparèixer davant o darrere el verb, *res* és un pronom que veu limitada aquesta llibertat segons sigui subjecte o OD. Comparem la frase (6) amb (8) "Si res et crida l'atenció, avisa'm". El fet que a (8) *res* sigui subjecte fa més acceptable que sigui preverbal amb sentit positiu. Sembla, doncs, que hauríem de concloure que quan *res* és OD i té valor positiu en una frase no assertiva –a diferència del que passa quan té valor negatiu en una frase declarativa– no pot ser mai preverbal. ♦♦

"SI RES VOLS, AVISA'M" ÉS UNA FRASE MOLT MÉS ESTRANYA QUE "SI RES ET CRIDA L'ATENCIÓ, AVISA'M"

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] Nosaltres, després
SÍLVIA SOLER
Univers
208 pàgines i 20 € 1/3

[2] On ets, món bonic?
SALLY ROONEY
Edicions del Periscopi
390 pàgines i 18,90 € -/1

[3] Sola
CARLOTA GURT
Proa
384 pàgines i 18 € 3/2

[4] Junil a les terres...
JOAN-LLUÍS LLUÍS
Club Editor
290 pàgines i 19,95 € 2/2

[5] A foc lent
PAULA HAWKINS
Columna
480 pàgines i 20,90 € 4/2

NO-FICCIÓ

[1] Som dones, som lingüistes, som moltes...
M. CARME JUNYENT / Eumo
262 pàgines i 20 € 1/1

[2] Salvem els mots
JORDI BADIA I PUJOL
Rosa dels Vents
250 pàgines i 18,95 € 3/3

[3] L'imperi del dolor
PATRICK RADDEN KEEFEE
Periscopi
720 pàgines i 23,90 € -/1

[4] Per què ser feliç quan podries ser normal?
JEANETTE WINTERSON / Periscopi
258 pàgines i 17 € 2/11

[5] La desfeta
AGUSTÍ ALCOBERRO
Rosa dels Vents
258 pàgines i 17,95 € -/2

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] Los vancejos
FERNANDO ARAMBURU
Tusquets
704 pàgines i 22,90 € 1/3

[2] De ninguna parte
JULIA NAVARRO
Plaza & Janés
416 pàgines i 22,90 € 2/3

[3] Dónde estás, mundo bello
SALLY ROONEY / Random House
370 pàgines i 18,90 € -/1

[4] A fuego lento
PAULA HAWKINS
Planeta
480 pàgines i 20,90 € 4/2

[5] Queridos niños
DAVID TRUEBA
Anagrama
456 pàgines i 19,90 € 3/2

NO-FICCIÓ

[1] Encuentra tu persona vitamina
MARIAN ROJAS ESTAPÉ / Espasa
328 pàgines i 19,90 € 1/3

[2] El humor de mi vida
PAZ PADILLA
Harper Collins
300 pàgines i 19,90 € 2/24

[3] La llama inmortal de Stephen Crane
PAUL AUSTER / Seix Barral
1.040 pàgines i 24,90 € 4/2

[4] Sin miedo
RAFAEL SANTANDREU
Grijalbo
304 pàgines i 18,90 € 6/14

[5] Dime qué comes y te diré qué bacterias tienes
BLANCA GARCÍA-OREA / Grijalbo
256 pàgines i 19,90 € 5/49

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA
NUALART

Si la frase (1) "Em pregunto si mai vindrà" és sinònima de (2) "Em pregunto si vindrà mai", podria semblar que (3) "Em pregunto si res voldrà" també és sinònima de (4) "Em pregunto si voldrà res". En totes quatre frases, *mai* i *res* tenen sentit positiu i equivalen, respectivament, a *alguna vegada* i *alguna cosa*. I el que jo us pregunto és si totes quatre frases us semblen igual de correctes i genuïnes. Jo ho tinc claríssim: (1), (2) i (4) em semblen impecables; per contra, no em sembla genuïna ni gramatical la frase (3). Els motius d'aquest rebuig es fan més patents si comparem (5) "Si mai vens, avisa'm" amb (6) "Si res vols, avisa'm". Crec que molts veiem clar que (5) és possible i correcta en català i que (6) no ho és i cal reformular-la en (7) "Si vols res, avisa'm".